

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 1997-1998

5 maart 1998

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BUITENLANDSE EN EUROPESE AANGELEGENHEDEN

Interpellatie van de heer Patrick Lachaert tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het niet aanwenden van de regionale steun die door de Europese Unie aan Vlaanderen kan worden verstrekt

Interpellatie van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de uitgave van een internationaal persoverzicht voor buitenlandse correspondenten en buitenlanders met het oog op objectieve informatie over Vlaanderen

Commissie voor Buitenlandse en Europese Aangelegenheden

Donderdag 5 maart 1998

VOORZITTER : De heer Jef Sleenckx

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.20 uur.*

Interpellatie van de heer Patrick Lachaert tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het niet aanwenden van de regionale steun die door de Europese Unie aan Vlaanderen kan worden verstrekt

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Lachaert tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over het niet aanwenden van de regionale steun die door de Europese Unie aan Vlaanderen kan worden verstrekt.

De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de aanleiding van mijn interpellatie is het verslag-Decourrière. De heer Decourrière, Frans parlementslid, heeft samen met zijn commissie de steun aan België en de deelgebieden nagegaan. Daaruit is in het Europees parlement naar aanleiding van dit verslag een resolutie gevolgd, die unaniem is goedgekeurd.

In haar streven naar economische en sociale cohesie heeft de Europese Unie indrukwekkende financiële middelen vrijgemaakt teneinde de regionale ongelijkheden binnen de Gemeenschap weg te werken. Middels vier structuurfondsen wordt aldus 141,5 miljard ecu gespenseerd aan regionale ontwikkeling. Hiervan ontvangt België meer dan twee miljard ecu of tachtig miljard frank voor de programmeringsperiode 1994-1999. Voor Vlaanderen betekent dit over een periode van zes jaar 540 mil-

joen ecu. Deze Europese structurele bijstand wordt verleend in het kader van twee basismechanismen.

Vooreerst is er het door de lidstaten hoog aangeschreven subsidiariteitsbeginsel : wat door een lager bestuursniveau kan worden afgehandeld, moet niet door een hogere autoriteit worden geregeld. Met de structuurfondsen geeft Europa met andere woorden aan nationale en regionale overheden de kans om communautaire gelden te besteden waar dit volgens hen – uiteraard binnen de vooropgestelde doelstellingen – het beste uitkomt. Ruim 90 percent van de door de structuurfondsen gefinancierde programma's worden door de lidstaten zelf voorgesteld.

Tweede principe van de Europese steun is dat van de cofinanciering. Dit betekent dat projecten nooit alleen door Europa worden gefinancierd, maar dat de lidstaten een even grote financiële inspanning moeten leveren. Anders gesteld, tegenover elke frank die Europa ter beschikking stelt, moet minstens een gelijk bedrag vanuit de Vlaamse overheidsfondsen staan.

Er rust met andere woorden een dubbele verplichting op de schouders van de lidstaten : zij moeten initiatief nemen en bereid zijn de implementatie van de goedgekeurde projecten voor de helft met eigen middelen te bekostigen. Pas dan kan het Europese manna de regionale ontwikkeling ten lande helpen bevorderen. Dat is niet te onderschatten. Men raamt dat niet minder dan 3,1 miljoen Belgen – nagenoeg 1 inwoner op 3 dus – op de een of andere manier gerechtigd zijn uit Europese structuurfondsen bijstand te verkrijgen via onoverzichtelijke programma's en projecten.

België en inzonderheid Vlaanderen schieten evenwel schromelijk tekort in de tenuitvoerlegging van de Europese doelstellingen. De beschikbare kredieten worden slechts zeer ondermaats aangesproken, laat staan effectief besteed. In de praktijk

Lachaert

blijkt dat midden de lopende programmeringsperiode en alleen wat de EFRO-fondsen betreft, voor nog geen 20 percent van de totale communautaire kredieten werkelijke uitgaven zijn verricht.

Het flagrant lage uitvoeringsniveau van de Europese steun werd bijzonder scherp aan de kaak gesteld in het verslag-Decourrière. Dit rapport stelt algemeen vast dat afgaande op de meest recente ramingen, er geen enkele zekerheid bestaat dat de betrokken gebieden in Vlaanderen hun achterstand conform de structuurdoelstellingen zullen kunnen inhalen.

De kritiek behelst niet alleen het feit dat de definitieve bestedingsgraad van de fondsen in vele gevallen onrustbarend laag is, doch eveneens dat de inhoud van de programma's inzake doeltreffendheid aanzienlijk moeten worden verbeterd. Zo wordt vastgesteld dat de in Vlaanderen onder doelstelling 2 voorziene regio's, namelijk Turnhout en Limburg, slechts voor respectievelijk 4 en 9 percent van alle toegekende kredieten onder EFRO werkelijke betalingen zijn verricht. Bovendien zijn de huidige resultaten inzake werkgelegenheid minder goed dan verwacht en blijven die onder het Vlaamse gemiddelde.

Voor de Vlaamse regio's die onder doelstelling 5b inzake plattelandontwikkeling vallen, bedragen de effectief verrichte betalingen amper 2 percent van de toegewezen EFRO-fondsen. Bovendien kennen de programma's er een zeer traag verloop. Voor het Vlaamse luik van doelstelling 4 inzake beroepsopleiding en omscholing, werd slechts een vijfde van de totale communautaire bijstand in vastleggingskredieten gegoten en bereiken de betalingskredieten er amper 10 percent van de totale steun. Zeer terecht wijst het verslag Decourrière er dan ook op dat deze situatie – en ik citeer : 'het risico inhoudt dat het goede verloop en de doeltreffendheid van het Europese beleid van economische en sociale cohesie in België op losse schroeven komt te staan'.

Er zijn twee belangrijke oorzaken voor het falend beleid van de overheid. Het verslag-Decourrière legt met name de vinger op het gebrek aan een globale aanpak vanwege alle bevoegde instanties. Er is een te grote versnippering van talloze kleine projecten, waarbij de diverse overheidsinstanties enkel hun eigen tevredenheid – de tekst spreekt over die van hun plaatselijke leiders – als doel stellen en geen oog hebben voor duurzame ontwikkeling.

Minister-president Luc Van den Brande : Dat is toch geen citaat uit een verklaring van een van onze vorige ministers ?

De heer Patrick Lachaert : Neen, het is een citaat uit het verslag-Decourrière.

Er is nood aan een meer gecentraliseerd ontwikkelingskader dat oog heeft voor synergie. Er is nood aan dialoog met alle betrokken partners en aan meer technische bijstand, evaluatie en informatie. Middelen worden soms afgewend.

De administratieve rompslomp die Vlaanderen blijft teisteren, hindert de snelle besluitvorming evenals de uitvoering en de betaalbaarstelling van projecten. Ingewikkelde procedures en de noodzaak aan te lange en/of te hoge prefinanciering door projectdeelnemers werken remmend en ontmoedigend op initiatiefnemers. Een en ander staat in schril contrast met Nederland, waar bijvoorbeeld in het raam van de doelstelling 5b het project Zeeuws-Vlaanderen reeds zo goed als rond is, terwijl voor ons Vlaams Meetjesland geen enkele vooruitgang wordt geboekt. In het Meetjesland werd slechts 1,3 percent van de 416 miljoen frank aangewend.

Ten slotte is er de zeer zwakke schakel van de Belgische en Vlaamse overheidsfinanciering. De overheid moet onverwijld haar cofinancieringsverplichting nakomen. Er moet politieke bereidheid zijn om tegenover 1 frank Europees geld, 1 frank Vlaams geld te plaatsen.

Mijn regio, namelijk het Meetjesland, dreigt een van de grootste slachtoffers te worden van het falend Vlaams beleid inzake de aanwending van de Europese fondsen voor regionale ontwikkeling. Voor dit 5b-gebied en meer bepaald voor de 36.000 inwoners van de in aanmerking komende gemeenten Assenede, Eeklo, Kaprijke, Maldegem en Sint-Laureins keurde de Europese Commissie een totale besteding goed van 10,3 miljoen ecu voor de programmeerperiode 1994-1999, dit is ongeveer 416 miljoen frank. Deze Europese steun moet twee algemene doelstellingen ten goede komen : de tewerkstelling en de leefbaarheid van de dorpskernen op het platteland.

De uitvoering van dit programma is ronduit bedrevend. Halverwege het tijdvak werden 27 projecten goedgekeurd. Daarvan werden er 16 in de land- en tuinbouwsector opgestart, mede dankzij een alertere houding van de betrokken administratie. Voor de overige gebieden – met name de sectoren economie, opleiding en vorming, toerisme en

Lachaert

leefbaarheid van de landelijke dorpskernen – treedt blijkbaar een aanzienlijke vertraging op die vooral te wijten is aan een gebrekkige medefinanciering van overheidswege.

Volgens het jongste commissieverslag over de Europese structuurfondsen belopen de vastleggingskredieten voor de regio Meetjesland slechts 12 procent van de voorziene bijstand, terwijl de betalingskredieten amper 6 procent van de totale steun uitmaken. De concrete uitbetaling lag op 1,3 procent. In 1996 werd zelfs geen enkel begrotingskrediet geopend.

Het ziet er evenmin naar uit dat de onmiddellijke toekomst enig soelaas zal brengen. Ook op de laatste bijeenkomst van het Comité van Toezicht werd geen vooruitgang geboekt. Dit comité oefent controle uit op de uitvoering van de projecten en herbergt vertegenwoordigingen van alle betrokken instanties, waaronder ook de Vlaamse overheid.

Voor het Meetjesland is het dus echt vijf voor twaalf. Indien de inertie van de Vlaamse overheid aanhoudt, zal deze regio niet alleen de Europese gelden aan haar neus zien voorbijgaan, maar ook evenveel kredieten uit hoofde van de verplichte Vlaamse cofinanciering. Ik spreek hier van een bedrag van 832 miljoen frank. Dit zou des te triester zijn daar de Europese steunverlening benevens de injectie van een algemene regionale ontwikkelingsimpuls ook een jobcreatie van naar schatting meer dan 200 arbeidsplaatsen zou bewerkstelligen.

Mijn bekommernis reikt uiteraard verder dan het Meetjesland. Ik wens de Vlaamse regering met aandrang te wijzen op de bijzonder zware consequenties die haar falend beleid dreigt mee te brengen voor de toekomstperspectieven van de Europese regionale steunverlening aan Vlaanderen. Terzake vermeld ik dat de zogenaamde Agenda 2000 van de Europese Commissie met het oog op de nakende uitbreiding van de Europese Unie onder meer een herziening van deze structurele hulp bevat. Het is zeer de vraag of de diverse Vlaamse ontwikkelingsprojecten zullen worden verlengd, gezien de besparingen in de budgetten die voor de uitbreiding van de Unie noodzakelijk zijn.

Vervolgens komt de Europese Gemeenschap bij de ventilering van haar regionale fondsen voor de komende programmeringsperiode, vanaf 1999. Daarbij zal ze ongetwijfeld de stand van de vastleggingskredieten per 1 januari 1999 als referentiepunt hanteren. Deze interpellatie zal voldoende

hebben bewezen dat we tot vandaag op dit vlak een meer dan zorgwekkende achterstand hebben opgelopen.

Indien Vlaanderen niet het initiatief neemt om de Europese kredieten maximaal aan te wenden, zullen we in de toekomst regelrecht het kind van de rekening worden. Eén illustratie mag dit staven : ik verwijs naar pagina 69 van het verslag met betrekking tot de Agenda 2000. De vijf landen die in 2000 tot de Unie zullen toetreden, hebben een gemiddeld BNP dat lager ligt dan de helft van dat van Griekenland, momenteel het armste land van de Europese Unie. Die vijf nieuwe landen zullen tussen 2000 en 2006 minstens 75 procent van de Europese subsidies naar zich toe trekken. Zodoende zullen zelfs doelstelling 1-gebieden ernstig in hun Europese steun worden gekortwiek. Hoe moet het dan verder met de doelstelling 2-, 3-, 5a- en 5b-gebieden in Vlaanderen ? Zij zullen geen frank subsidie meer krijgen.

Het falend overheidsbeleid legt niet alleen een zware hypotheek op de toekomst. Het is een onbegrijpelijk non-beleid dat een overheid die het regionalisme hoog in haar vaandel draagt, volstrekt onwaardig is. Ik wil hier nog een belangrijk element aan toevoegen. Als die subsidies dit jaar niet worden opgemaakt, zullen ze ook niet in de begroting 1999 worden opgenomen. Op 31 december 1999 is het immers afgelopen met de subsidies voor deze programmeringsperiode.

Vandaar mijn volgende vragen aan de minister-president. Ten eerste : in hoeverre is Vlaanderen op administratief vlak betrokken bij de goedkeuring, erkenning en realisatie van projecten die voor Europese regionale steun in aanmerking komen ? Ten tweede : welk gevolg heeft de Vlaamse regering gegeven aan de resolutie die unaniem ter afronding van het verslag-Decourrière door het Europese Parlement werd goedgekeurd, een resolutie die trouwens aan de minister-president persoonlijk werd opgestuurd ? Ten derde : wat is de situatie van de technische bijstand aan lokale en intercommunale initiatieven, nodig om van de Europese regionale steun te kunnen genieten, en welke maatregelen heeft men tot dusver ondernomen inzake voorlichtings- en informatieacties ? Ten vierde : hoe zit het met het bepalen van vastleggings- en betalingskredieten in de begroting van het Vlaams Gewest, bedoeld ter medefinanciering van Europese projecten ? En ten vijfde : welk inhaalmanoeuvre overweegt de Vlaamse regering om de zorgwekkende achterstand in de uitvoering van doelstelling 5b in te lopen, meer bepaald voor het 5b-gebied Meetjesland ?

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Eerst en vooral wil ik een bedenking kwijt en daarmee denk ik mij bij de voorzitter aan te sluiten. Het is immers niet de eerste maal dat we het over de besteding van de middelen uit de structuurfondsen hebben. Ik verwijs in dit verband naar de talrijke schriftelijke vragen, naar de actuele vragen en ook naar de uitvoerige mondelinge vragen die in deze commissie en in de commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden aan bod zijn gekomen.

Wat deze laatste commissie betreft, verwijs ik naar mijn antwoord op de mondelinge vraag van de heer Suykerbuyk op 8 januari 1998 en naar mijn antwoord op de mondelinge vraag van de heer De Vilder op 4 december 1997. Ik was ook aanwezig op het Uitgebreid Bureau toen de interpellaties werden behandeld, en daar heb ik de heer Lachaert horen verklaren dat deze interpellatie werd ingetrokken omdat alle antwoorden reeds gegeven bleken te zijn. Later bleek dat dit niet volledig met de intentie en opinie van de heer Lachaert overeenstemde, maar dat is uiteraard een interne fractie-aangelegenheid. Nochtans was het Uitgebreid Bureau unaniem van oordeel dat de antwoorden reeds uitvoerig waren gegeven, te meer daar wij in aanvulling op ons antwoord op een actuele vraag, waarvoor wij maar een beperkte tijd ter beschikking hebben, ook nog een schriftelijk en gedetailleerd antwoord van maar liefst twaalf pagina's hebben overhandigd.

Ik begrijp dat de heer Lachaert ook zijn duit in het zakje wenst te doen. Op grond van onze parlementaire procedures is het echter toch maar correct dat men bij het indienen van interpellaties rekening houdt met de antwoorden die reeds werden gegeven, zo niet levert dit weinig toegevoegde waarde op. Ik wens niemand het recht op interpellaties te ontzeggen, maar hoeveel maal kan men dezelfde antwoorden op dezelfde vragen blijven geven ?

Ik ben dan ook zo vrij te verwijzen naar de Beknopte Verslagen. Ik neem aan dat u ze nauwkeurig hebt gelezen. Het gaat dan nog over de Beknopte Verslagen ; stel u voor dat het de volledige genotuleerde verslagen zouden zijn. Ik zou mijn antwoord bijzonder kort kunnen houden en eenvoudig verwijzen naar de antwoorden die ik eerder heb gegeven. Ik neem aan dat ik dan exhaustief en parlementair-democratisch verantwoord heb gehandeld. Mijn diepe waardering voor de heer Lachaert weerhoudt mij ervan om me daartoe te

beperken. Ik zal daarom enkele geactualiseerde gegevens verstrekken, die niets toevoegen aan wat ik heb gezegd, maar die het geheugen van sommigen kunnen opfrissen.

Er is een belangrijk verschil tussen de vastgelegde bedragen enerzijds en de werkelijk uitgekeerde bedragen door de Europese Commissie anderzijds. Indien men de bedragen hanteert van de reële uitbetalingen die plaatsvinden na indiening van de facturen door de promotoren, dan heeft men inderdaad een relatief lage benuttigingsgraad. Hanteert men de vastgelegde bedragen op basis van de beslissingen van de toezichtscomités, dan liggen de zaken helemaal anders. De toestand is dan helemaal niet 'bijna dramatisch', zoals de heer Lachaert zei.

Mijnheer de voorzitter, de vorige interpellanten waren misschien niet uiterst tevreden over mijn antwoorden, maar ze zagen wel in dat de voorstelling van bepaalde zaken niet klopte met de werkelijkheid.

De bestedingspercentages zijn momentopnamen, en ze moeten dus in het juiste tijdspectief en in de context van de betrokken meerjarenprogramma's worden geplaatst. De precieze toestand kennen we maar op het einde van de programmeringsperiode. Indien we spreken over een besteding van 12 percent in Vlaanderen, zoals in het rapport-Decourrière, dan doen we de waarheid geweld aan. Vlaanderen laat geen Europees geld liggen. Dit is in het verleden nooit het geval geweest en dat zal in de toekomst ook nooit gebeuren. De vastleggingen kunnen gebeuren tot 31 december 1999. Daarna resten er nog twee bijkomende jaren, tot 31 december 1999, voor de effectieve realisatie van de goedgekeurde projecten en voor de besteding van de toegekende EU-steun.

De doelstelling 2-gebieden omvatten delen van de Kempen en bijna de volledige provincie Limburg. In die gebieden komt de uitvoering van het programma op kruissnelheid. Dit geldt ook voor de doelstelling 5b-gebieden, bestaande uit het Meetjesland, de Westhoek, de Middenkust en het zeevisserijgebied.

Er rezen enkele problemen, met als gevolg een lage bestedingsgraad. Ik som ze even op. De initiatiefnemers solliciteerden niet onmiddellijk naar de centen na de goedkeuring van hun projecten. Dit is geen slecht principe : eerst moet het gaan over de inhoud, en dan pas over de centen. Zolang het project niet is gestart, kunnen uiteraard geen Europese middelen worden gestort. Investeringsdossiers

Van den Brande

worden meestal gefaseerd uitgevoerd, krachtens de aard van deze dossiers. Het saldo kan worden opgemaakt wanneer de werken volledig zijn uitgevoerd, op basis van volledige facturatie. De promotoren zijn soms ook laat met de indiening van de afrekening bij de realisatie van de projecten, zodat de uitbetaling en de opvraging van de respectieve financieringsschijven op zich laten wachten.

De complexe goedkeuringsprocedures die bij de Europese Commissie moeten worden gevolgd voor de operationele programma's hebben in een aantal gevallen geleid tot een aanzienlijke vertraging bij de effectieve start. Ik onderstreep dit. De heer Lachaert zei dat er een probleem was in Vlaanderen, maar dit is volstrekt onjuist. Er is een Europees probleem, dat zich uit bij de Commissie en bij de promotoren die projecten indienen. Dit is de reden waarom er terecht extra aandacht werd besteed aan dit globaal Europees probleem. Een van de beleidsconclusies hieruit is dat men in de toekomst de procedures en mechanismen zal bijstellen.

Wat is de stand van zaken voor de communautaire initiatieven? Ik heb deze vraag reeds beantwoord ten overstaan van Europees Commissaris Monika Wulf-Mathies. Dit is meteen een antwoord op uw vraag of we hebben gereageerd op het dossier en op de vraag van de verslaggever van het Europees Parlement.

Het operationeel programma Intereg 2a, Vlaanderen-Nord-Pas-de-Calais, werd pas op het einde van 1996 goedgekeurd ingevolge de problemen inzake de toegekende bedragen aan West-Vlaanderen. U weet dat er een andere toebedeling is geweest. Dit is een paradox: hoe beter het gaat, hoe minder Europese steun men krijgt. U beweerde dat de toestand dramatisch is, maar dit is een figuurlijke overdrijving. De werkelijkheid is dat de werkloosheid in Vlaanderen op een jaar tijd met meer dan 7 percent is gedaald. De eerste vergadering van de stuurgroep waar het project werd goedgekeurd, vond plaats op 23 maart 1997. Intussen werd na de stuurgroepvergadering van 12 december 1997 68,61 percent vastgelegd.

Voor het Intereg 2a-programma Euregio-Scheldemond was er op 31 december 1997 50 percent vastgelegd. In de Euregio Benelux-Binnengebied en de Euregio Maas-Rijn worden respectievelijk 62,6 en 43 percent van de middelen vastgelegd. Bij deze

twee programma's kan men bijgevolg absoluut niet spreken van een zwakke uitvoering.

De eerder beperkte uitvoering van het Retex-programma is te wijten aan de late start ervan. Het managementscomité dat bevoegd is voor de vastlegging van projecten, vergaderde pas de eerste keer op 30 september 1997 en de tweede keer op 9 oktober. Tijdens beide vergaderingen werden nog geen projecten besproken, maar werden de na te leven administratieve verplichtingen geregeld.

Het lage vastleggingspercentage van het MKB-programma is gedeeltelijk te wijten aan het feit dat de KMO's eerst moesten worden gesensibiliseerd om projecten in te dienen. Deze campagne werd pas in september 1997 gestart en kan pas nu zijn weerslag hebben.

Voor de programma's Leader 2-Westhoek en Leader 2-Meetjesland zijn er tot nog toe geen vastleggingen gebeurd. Deze programma's werden slechts recent door de Europese Commissie zelf goedgekeurd, respectievelijk op 23 december 1997 en 12 december 1997.

Over het Europees Sociaal Fonds hoef ik verder niet uit te weiden. Iedereen weet dat de Europese middelen binnen doelstelling 3 omvangrijk zijn, maar onvoldoende om aan de grote vraag te kunnen voldoen. Tussen 1994 en 1999 beschikt Vlaanderen over 272,449 mecu aan ESF-middelen. Zij worden ingezet in de werklozenopleiding van de VDAB, het Vlaams Fonds voor de Sociale Integratie van Personen met een Handicap, het VIZO en de derdenorganisaties. Voor deze laatste groep werd voor 1998 opnieuw een bedrag van 450 miljoen gegarandeerd.

Het toezichtcomité-doelstelling 3 waakt erover dat de middelen, gezien de grote vraag, aan kwalitatief goede projecten wordt besteed. Dit principe wordt in alle toezichtcomités toegepast. Alle vertegenwoordigers van de Vlaamse regering in de toezichtcomités moeten daarover waken. De Vlaamse regering past het ook toe bij haar beslissing tot cofinanciering.

De projecten van doelstelling 4, die aandacht hebben voor de met werkloosheid bedreigde werknemers, kenden tot nu toe een lage benuttingsgraad, zeker in vergelijking met doelstelling 3, dat de opleiding van langdurig werklozen tot voorwerp had. Ook hier is er nu een enorme toename van de projecten, mede dankzij mijn initiatieven ter stimulering van de innovatie-opleiding.

Van den Brande

Ik kan de bezorgdheid over de aanwending van de middelen van de Structuurfondsen bijtreden, maar niet de teneur waarin die wordt geformuleerd. Ik wil zeer duidelijk benadrukken dat er niet 1 mecu uit de Structuurfondsen verloren is gegaan. Het is vanzelfsprekend onze uitdrukkelijke bedoeling dat er op het einde van de rit, in 1999 en op het einde van 2001, een absoluut volledige aanwending zal zijn van alle middelen. We hebben de toezichtscomités wel aangespoord om de tijdsbeperking voor ogen te houden. Alle middelen worden ingezet om niet alleen de tijdslimiet, maar ook het objectief te bereiken. Het spreekt voor zich dat kwaliteitsvolle projecten zonder problemen op Vlaamse cofinanciering kunnen rekenen. Op die wijze is ten vierde male uitvoerig een toelichting gegeven over dat gewilde of ongewilde misverstand. Ik hoop dat dit nu eens en voorgoed is afgehandeld.

Ik heb nog een laatste bedenking. De heer Lachaert heeft me hier verbaasd. Ik herinner me levendig de kritiek op het driejarig programma dat buiten het kader van de werking van de Europese commissie was uitgewerkt. Men had twee miljard frank uitgetrokken voor acht prioritaire gebieden. Volgens die kritiek ging men te fragmentarisch tewerk. Men streefde al te projectgebonden doelstellingen na, die geen duurzame tewerkstelling opleverden.

We hebben dat programma niet verlengd, en we zijn overgestapt naar een andere werkwijze. Duurzame ontwikkeling en tewerkstelling zijn nu richtinggevende criteria voor het al dan niet aanvaarden van projecten. We keuren dus, als u me deze woorden toestaat, niet het eerste het beste project goed. Het is niet omdat er Europees manna uit de hemel valt, dat we dat zomaar op alle Vlaamse akkers laten neerkomen. Het is niet omdat er geld beschikbaar is, dat dit voor gelijk wat mag worden aangewend.

Ten tweede : ik deel uw mening dat het niet verstandig zou zijn om vanuit mijn kantoor op het Martelaarsplein in Brussel te bepalen welke projecten in het Meetjesland, in de Westhoek, in Limburg of in de Antwerpse Kempen moeten worden ontwikkeld. De allereerste verantwoordelijkheid om duurzame projecten te ontwikkelen berust bij de betrokkenen op het veld. Daarbij moet iedereen de procedures respecteren. De promotoren en de toezichtscomités moeten hun verantwoordelijkheid opnemen. Dat is de kern van de zaak.

Ik vind dat een en ander desnoods wat trager mag worden afgehandeld als dat de duurzame ontwikkeling ten goede komt. Alles moet weliswaar binnen de periode 1999-2001 worden afgewerkt. Via de Vlaamse begroting, maar ook bij de opvolging van de procedure zullen we alles in het werk stellen om ervoor te zorgen dat niet 1 mecu verloren gaat. Ik zou hier mijn antwoord willen besluiten. Om mijn uiteenzetting niet nodeloos te rekken verwijs ik nog naar de vier documenten van het Vlaams Parlement. Daarin wordt erg gedetailleerd op de zaken ingegaan.

De voorzitter : De heer Lachaert heeft het woord.

De heer Patrick Lachaert : Ik dank de minister-president voor zijn antwoord. Ik heb over dit onderwerp wel degelijk de uiteenzettingen van vroeger gelezen, en nog veel meer.

Minister-president Luc Van den Brande : We zijn het er dus over eens dat u van alles reeds op de hoogte was.

De heer Patrick Lachaert : Ik weet wel veel, maar niet alles. U zult wel begrijpen dat dit onderwerp regelmatig opnieuw ter sprake komt. De komende twee jaren zal men u daarover ongetwijfeld nog wel aanspreken. Het eist de voortdurende aandacht op. Dat is zeker zo omdat we nog maar over een goed jaar beschikken om deze zaak af te werken. Dat besef ligt aan de basis van mijn interpellatie. Ik had echt niet de bedoeling om u nogmaals hetzelfde te laten zeggen.

In alle teksten die ik over dit onderwerp heb doorgenomen, komt het volgende naar voren : de toestand op 31 december 1997 maakt van Vlaanderen niet bepaald de meest vooruitstrevende regio in Europa als het op het aanwenden van Europese subsidies aankomt.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik heb daarstraks gezegd dat er op dit vlak geen Vlaams probleem bestaat, maar wel een probleem van mechanismen. We moeten natuurlijk voor eigen deur veggen. Maar toch wil ik zeggen dat er met betrekking tot de Belgische programma's over de andere regio's heel wat andere zaken zijn gezegd.

Ten slotte merk ik op dat in Griekenland, Portugal en ook in sommige Oost-Duitse regio's soms nogal gemakkelijk een beroep wordt gedaan op die middelen. Maar achteraf zit men dan ook met de gebroken potten. Ik wil niet meemaken dat sommige zaken waartoe we ons hebben verbonden, en die

Van den Brande

hebben geleid tot de oprichting van toezichtscómités, niet zouden worden gehonoreerd. Ik vind dat we terzake enige voorzichtigheid aan de dag moeten leggen.

De heer Patrick Lachaert : Ik verneem van Europese ambtenaren van het directoraat-generaal dat die regio's soms wel prachtige dossiers voorleggen. Het gaat om de regio's die u hebt vermeld, plus Zuid-Italië. Meestal leiden die dossiers tot een toekenning van subsidies. Maar de praktische uitvoering van het project blijft dikwijls in gebreke. Dat is ten dele het gevolg van het feit dat er geen onafhankelijk orgaan bestaat dat waakt over de besteding van de gelden. De regeringen zijn dikwijls niet geneigd om onafhankelijke experts toe te laten om samen met lokale ambtenaren de amandel- en sinaasappelbomen te tellen. Soms stelt men verbaasd vast dat bepaalde regio's die als achtergesteld staan geboekstaafd, veel projecten goedgekeurd kunnen krijgen.

Minister-president Luc Van den Brande : Dat kan toch niet een liberaal objectief zijn.

De heer Patrick Lachaert : Ik stel dat enkel vast, terwijl wij ons hier op slechts één kilometer van Brussel bevinden. Men zegt wel eens dat dossiers die Vlaanderen indient, niet altijd volledig zijn, of dat men daarin de zaken niet mooi voorstelt. Dat is echter een andere zaak.

Een aantal burgemeesters heeft me gezegd dat de zaken in het Meetjesland vierkant draaien, omdat die kleine gemeenten slechts enkele duizenden inwoners tellen. Ze beschikken niet over het personeel of het materiaal om een goed dossier op te stellen. Ze klagen over de begeleiding. Ook mensen van uw partij zeggen dat. Er wordt in begeleiding voorzien, maar dat loopt niet goed. Ze krijgen onvoldoende raad en suggesties. Die mensen zeggen dat hun aanvragen bijna automatisch worden afgewezen.

Minister-president Luc Van den Brande : Wat dit betreft deel ik uw mening. Ik had misschien van mijn hart een steen moeten maken. Het gaat om een klein gebied. Er wonen 36.000 inwoners, verspreid over verschillende relatief kleine gemeenten. Er is een probleem met de schaalgrootte. Men heeft het moeilijk om in het kader van dergelijke programma's behoorlijke resultaten te boeken.

Ik denk dat dit een reëel probleem is. We kwamen absoluut niet in aanmerking voor het statuut van

doelstelling 1-gebied. Het is trouwens geen godsgeschenk als men hiervoor in aanmerking komt. Sommigen hebben de wenkbrauwen gefronst toen Henegouwen dit statuut kreeg en ik niet reageerde. Als men 25 tot 28 percent werklozen telt, kan men niet van een geschenk spreken. Ik ben wel van mening dat men de doelstelling behoorlijk moet invullen.

Zo heeft men in de Raad van Europa op het laatste moment een politieke afweging gemaakt. Nederland had geen doelstelling 1-gebied, terwijl alle andere lidstaten er wel een hadden. Men heeft toen besloten Flevoland in deze categorie in te delen. Dit heeft een conceptuele toestand geschapen waarbij we alles op alles zullen zetten om er het beste van te maken.

We zijn het erover eens dat er een probleem van draagvlak is. In de globale context had men niet voorzien dat er nog een 5b-doelstellingsgebied zou overblijven. Vroeger behoorde het Hageland tot deze categorie. Naarmate men vooruitgang boekt op het gebied van de verschillende parameters – het inkomen per hoofd, de werkgelegenheidsgraad per subregio, enzovoort – komt men natuurlijk niet meer in aanmerking. Een doelstellingsprogramma dat goed wordt uitgevoerd, leidt er bijna zeker toe dat men een volgende keer niet meer in aanmerking komt voor steun.

Ik heb er bij de Europese Commissie sterk voor gepleit om zowel het Meetjesland als de Westhoek als doelstelling 5b-gebied te laten erkennen omdat er een evenwicht moest worden gevonden. We hebben daarvoor druk uitgeoefend. Beter ware echter geweest indien het om een ruimer gebied was gegaan zodat men ook een groter draagvlak had waardoor het resultaat op termijn beter was geweest. Daarover ben ik het met u eens.

De voorzitter : Ik hoop dat dit antwoord volstaat.

Minister-president Luc Van den Brande : Ik weet niet of mijnheer Lachaert tevreden is. Indien niet, wil ik graag nog op een aantal andere elementen ingaan.

De voorzitter : Collega's, mag ik u vragen erop te letten dat we het niet tweemaal over hetzelfde hebben. Dat is tijdverspilling.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Paul Van Grembergen tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de uitgave van een internationaal persoverzicht voor buitenlandse correspondenten en buitenlanders met het oog op objectieve informatie over Vlaanderen

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Van Grembergen tot de heer Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de uitgave van een internationaal persoverzicht voor buitenlandse correspondenten en buitenlanders met het oog op objectieve informatie over Vlaanderen.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, geachte collega's, velen, waaronder de Vlaamse regering en heel wat mensen uit de intelligentsia, ergeren zich aan de manier waarop Vlaanderen bij tijd en wijle in de internationale media wordt voorgesteld. Er moet een juiste verhouding bestaan tussen kritische zin en eigenliefde.

- *De heer Fred Dielens treedt als voorzitter op.*

Hoe is dit mogelijk ? Als we bij collega's in andere kringen informeren, herkent niemand in Vlaanderen zich in die berichtgeving. Volgens sommige internationale media zouden we een volkje zijn dat op zichzelf leeft, teruggeplooid is, soms fascistische neigingen en grote vormen van onverdraagzaamheid vertoont, in cultureel opzicht geen bagage heeft. Bovendien zouden we in het Belgisch staatsverband enkel groepen en volkeren die een andere taal en cultuur hebben, of individuen die van enige eigenzinnigheid blijik geven, willen kwetsen, pesten en wegwerken.

Men stelt vast dat er bij veel mensen in Vlaanderen ergernis heerst over die berichtgeving. Het is noodzakelijk dat er een initiatief groeit om de wereld een zo objectief mogelijk beeld te geven van Vlaanderen. Niet alleen wij moeten hiervoor zorgen. Ik merk dat ook andere regio's, volkeren en staten dit doen om zich te profileren op het gebied van macht of als economische, financiële en culturele grootheden of als landen van de moederbeschaving. Dat is hun goed recht. Vlaanderen heeft met zijn bevolking, zijn parlement en zijn regering zeker het recht om het beeld dat ervan bestaat, zo

correct mogelijk in te vullen. Het is noodzakelijk om het verkeerde beeld recht te zetten.

Het verkeerde beeld zou in hoge mate worden veroorzaakt door het feit dat de ongeveer 2000 journalisten uit de hele wereld die hier door de internationale status van Brussel zijn neergestreken, zich vooral bij de Franstalige media informeren. Het zij zo. Dat roept natuurlijk vragen op over de wijze waarop de Franstalige media zich informeren. Dat is hun verantwoordelijkheid. Ik wens daar niet verder op in te gaan; daar gelden de regels van de persvrijheid. Onze verantwoordelijkheid is hoe we dat beeld kunnen verbeteren.

Mijnheer de minister-president, we hebben hierover reeds vroeger geïnterpelleerd. U hebt toen geantwoord dat een eigen initiatief noodzakelijk was. Men heeft tot hiertoe één poging gewaagd. Door omstandigheden is die faliekant afgelopen. Ik ben blij dat men het nu opnieuw waagt. Ik wil alleen dat men streeft naar de grootste openheid en duidelijkheid en dat de verantwoordelijkheden worden vastgelegd. Daarbij moet een ruime terughoudendheid ten opzichte van de regering in acht worden genomen.

Mijnheer de minister-president, deze poging wordt geapprecieerd. Maar voor ons is het in elk geval duidelijk dat de communicatie met de internationale media vrij moet zijn. Het is geen zaak van de staat zelf. In de vroegere oostelijke staten was de communicatie over het land heel gericht. De nomenclatuur had er zijn zeg over en de geschiedenis werd herschreven. Ik pleit voor een grote vrijheid, zowel qua inhoud als in de wijze waarop over ons met de buitenwereld wordt gecommuniceerd. Als basis moet dienen wat in het binnenland wordt geschreven en aangeboden. Ik zou niet willen dat deze poging binnen enkele maanden een stille dood sterft omdat men ze ervaart als een soort Vaticaan. U begrijpt wat ik bedoel : onze opvoeding maakt dat we heel behoedzaam moeten zijn. Dat heilige principe moet zeker worden gerespecteerd.

Voorzover ik heb begrepen, wordt het materiële deel van de opdracht toevertrouwd aan uitgeverij Lannoo. We zouden graag weten wat dat precies betekent. In welk personeelsbestand is er voorzien ? De opdracht is niet gemakkelijk. Dus zal er op dat vlak ook enige ruimte moeten zijn. Ook daarop hebben we geen zicht. Ik heb in mijn interpellatie een aantal duidelijke vragen geformuleerd. Ik zal ze nog eens herhalen. Er is een afspraak met een uitgever. Op welke basis werd die uitgeverij aangeduid ? Ik wil met die vraag voorko-

Van Grembergen

men dat er achteraf allerlei opgeklopte verhalen de ronde doen. We kunnen beter meteen duidelijk zeggen wat de reden was.

Wie wordt de juridische verantwoordelijke voor de uitgave? Is dat de Vlaamse regering, de minister-president of de uitgeverij? Wie is de verantwoordelijke journalist? Is er zo iemand, of draagt de uitgever de redactionele verantwoordelijkheid? Is er een onafhankelijke redactieraad? Zitten daar vertegenwoordigers in van de Vlaamse regering of is het een zaak van de administratie?

Heeft men vastgelegd wat er in die uitgave mag komen en wat niet? Is er een voorafgaande afbakening gebeurd? Werden er op dat vlak al opties genomen? Zijn het vooral onze fricties en interne strijd die aan de buitenwereld worden bekendgemaakt? Kortom, wat gaan we brengen? Het zou natuurlijk mooi zijn als men op een bepaald moment zou bekendmaken dat we in het Vlaams Parlement de mooiste verkozenen hebben die zich ooit in het westelijk halfrond heeft aangediend, zoals dat ooit in Italië gebeurde. U ziet dat mijn voorbeelden ook ver van het Vaticaan liggen.

Bestaat er een auteursrecht voor de auteurs waarvan men teksten overneemt? Hoe zit het deontologisch in elkaar? Worden zij vergoed voor hun bijdrage? Aan wie wordt de publicatie gestuurd? Zal ze gratis zijn of wordt er een vergoeding gevraagd? Gaat ze ook naar onze ambassades? Welk budget is er voor die publicatie uitgetrokken? Hoe zit het met de kosten voor het drukken en versturen en met de vergoeding van de redactie en auteurs? Wat is het verschijningsritme?

Men deelt me mee dat uitgeverij Lannoo zelf een concept zal voorstellen. Ik heb er geen probleem mee dat een uitgeverij zijn ervaring en inzicht aanbiedt om een concept uit te werken. Is dat inderdaad het geval? Wie volgt namens de Vlaamse regering het project en de uitwerking van het concept? Is het inderdaad de bedoeling dat het blad wekelijks verschijnt op een achttal bladzijden en dat de oplage hoog en de verspreiding ruim is. Is het juist dat dit alles met één kracht moet worden gerealiseerd?

U begrijpt dat ik wil dat het project slaagt. We zijn voorstander van het initiatief en willen dat er een budget voor is. We wensen echter niet dat het binnen enkele maanden voor de tweede maal een mis-

lukking blijkt te zijn. Daarom vragen we duidelijke afspraken en een goede invulling.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Zoals de heer Van Grembergen heeft gezegd, zou het inderdaad een goede zaak zijn dat correspondenten van de buitenlandse pers die in Vlaanderen aanwezig zijn, op een andere manier worden voorgelicht of ten minste bijkomende informatie krijgen bij berichten die hen vooral via de Franstalige pers bereiken.

De heer Van Grembergen heeft de redenen opgesomd, hoewel hij slechts beperkt heeft gesproken over het beeld dat over de Vlamingen wordt opgehangen in de Franstalige pers. Daarnaast wordt het beeld dat het buitenland de jongste twee jaar van de Vlamingen heeft, mee bepaald door het huidige imago van België aldaar.

Ik heb nooit goed begrepen waarom de samenwerking met de VZW De Persspiegel, die zonet al werd aangehaald, niet kon doorgaan. Waar ligt het verschil tussen de afspraken die met uitgeverij Lannoo werden gemaakt en de afspraken die vroeger met de VZW De Persspiegel golden?

Voor de verspreiding vormen de buitenlandse correspondenten in Vlaanderen mijns inziens de eerste doelgroep. De Vlaamse administratie is er tot op heden niet in geslaagd om recente adressen te verkrijgen van de correspondenten die zich in Brussel of Vlaanderen komen vestigen. Dat komt onder meer omdat de Algemene Vereniging van Beroepsjournalisten tot nu toe heeft geweigerd die gegevens te verstrekken. Ik heb onlangs aan minister Van Rompuy gevraagd of deze vereniging subsidies ontvangt van de Vlaamse overheid. Het blijkt jaarlijks om een bedrag van 5,7 miljoen frank te gaan. Die vereniging heeft plannen om zich te federaliseren. Ik weet niet of de Vlaamse vereniging meer geneigd zal zijn om informatie te verstrekken. Als dat niet het geval is, dan stel ik voor om daar rekening mee te houden wanneer men nog in dotaties voorziet.

Het informeren van buitenlanders en perscorrespondenten in het buitenland is uiteraard een goede zaak. Wanneer er bijkomende informatie nodig is, moeten die mensen echter ergens terecht kunnen bij een of andere instantie. Vroeger is er al sprake geweest van een cel Onthaal en Opvang binnen de administratie Buitenlands Beleid. Als men van wal steekt met het ene, moet men tegelijk het andere aan bod laten komen. Ik had graag van

Van Nieuwenhuysen

de minister-president vernomen hoever we daarmee staan.

Verder sluit ik me volledig aan bij de vragen van de heer Van Grembergen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president Luc Van den Brande : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, we hebben al meermaals gepleit voor de uitgave van een knipselkrant die voor een publiek van niet-Nederlandstaligen de belangrijkste artikelen uit de Vlaamse dag- en weekbladpers vertaalt. Op deze wijze wordt bijgedragen tot een betere kennis en een juister beeld van Vlaanderen in het buitenland. We ervaren dagelijks hoe weinig men eigenlijk weet van Vlaanderen en hoezeer dat beeld wordt bepaald door de Franstalige Belgische media. Dit wijst erop dat taal een hefboom is van een open culturele identiteit.

We denken al een hele tijd aan een dergelijk initiatief. Er zijn veel andere kanalen om informatie van de Vlaamse overheid te distribueren. Dan gaat het echt om gerichte publicaties, bijvoorbeeld voor vreemde investeerders. De bedoeling is natuurlijk die investeerders aan te trekken.

Met de knipselkrant willen we de taaldrempel tot de Vlaamse pers te verlagen. We willen van eenzijdigheid naar volledigheid evolueren. Ik ben de heer Van Grembergen dankbaar voor zijn persistentie om dit initiatief gerealiseerd te zien. Het idee heeft moeten rijpen. Nu zijn we aan de meet gekomen, om het maar eens in welertermen te zeggen.

We zijn ervan uitgegaan dat het niet aangewezen is dat de Vlaamse overheid zelf een dergelijke knipselkrant uitgeeft. Dat is een belangrijk principieel punt. Het succes van het initiatief staat of valt met de geloofwaardigheid. Om maximale geloofwaardigheid te bereiken, moet een onafhankelijke instantie instaan voor de realisatie van het product. We mogen daarin echter ook weer niet overdrijven. Ik hoor links en rechts zeggen dat het volstaat dat een volksvertegenwoordiger of minister iets zegt opdat het ongeloofwaardig zou zijn. We moeten erover waken dat we niet voorbijgaan aan de essentie. Als we geloofwaardigheid en politiek volledig uit elkaar halen, dan zitten we pas goed in een neergaande spiraal. Het blijft in de toekomst dan ook absoluut noodzakelijk dat politici op een vrije manier kunnen communiceren.

Om dezelfde reden was het naar mijn gevoel ook minder aangewezen dat een van de Vlaamse dag- of weekbladuitgevers zelf met een knipselkrant zou beginnen. Gelet op de sterke concurrentie in de sector was het trouwens weinig waarschijnlijk dat die uitgever had kunnen rekenen op de bereidwillige medewerking van de andere uitgevers. We zijn daarom verheugd dat een Vlaams bedrijf dat niet in de dag- en weekbladsector actief is, maar niettemin grote ervaring heeft in de uitgeverijsector, dezelfde analyse van de markt heeft gemaakt. Uitgeverij Lannoo heeft aangekondigd zelf met een knipselkrant voor buitenlanders te beginnen. Ze heeft immers vastgesteld dat er zowel bij de buitenlandse bedrijven in België als bij de Vlaamse bedrijven in het buitenland een grote behoefte is aan een dergelijk product. Het is de bedoeling van de uitgever om nog dit voorjaar met de knipselkrant te beginnen. Voor alle duidelijkheid : Lannoo draagt niet alleen het concept aan, maar het product zelf is ook van de uitgever. Dit is een goed overwogen en beargumenteerde keuze.

Het project zal uiterlijk begin mei concreet van start gaan en in principe zal de knipselkrant wekelijks verschijnen, behalve tijdens de vakantie. De uitgeverij Lannoo heeft reeds de nodige stappen gezet om een hoofdredacteur aan te werven. Ik heb hier trouwens een kopie van de vacature, verschenen in de kranten van 7 februari 1998, voor mij liggen.

Het wordt dus een product dat volkomen zelfstandig door de privé-uitgever, in casu Lannoo, zal worden uitgewerkt. Het is dus de uitgever die zelf de commerciële en redactionele lijnen bepaalt. Het is ook de uitgever die de hoofdredacteur selecteert en aanwerft. Die hoofdredacteur zal autonoom instaan voor de selectie van de artikels. De knipselkrant zal in een eerste fase verschijnen in drie talen, namelijk het Frans, het Engels en het Duits.

De krant zal zich niet beperken tot de politieke berichtgeving, maar een brede selectie brengen van artikels die voor een buitenlands publiek relevant kunnen worden geacht. Bij de selectie van de artikels zal worden gestreefd naar een zo groot mogelijke evenwichtigheid. De hoofdredacteur zal hierin worden begeleid door een adviescomité dat zal worden samengesteld door de uitgever en gezaghebbende professionelen uit de journalistiek en het uitgeversbedrijf.

De uitgeverij draagt zelf de verantwoordelijkheid. Dit kan wat vreemd klinken, maar daarmee bedoel ik dat ze haar als het ware professionele en kwalitatieve sérieux als onderpand inbrengt.

De heer Paul Van Grembergen : Lannoo kiest dus zelf de journalisten ?

Minister-president Luc Van den Brande : Inderdaad. Ook wat de auteursrechten betreft, heeft Lannoo sluitende afspraken gemaakt met de dagen weekbladuitgevers, die op hun beurt afspraken maken met de journalisten die voor hun bladen werkzaam zijn. Dit is trouwens een van de redenen waarom het project vertraging heeft opgelopen. U moet begrijpen dat men over het formeel akkoord moet beschikken van de desbetreffende kranten en tijdschriften om hun teksten te mogen gebruiken. Dit betekent dat men met al die uitgevers soms moeilijke onderhandelingen moest voeren, maar dat is nu op enkele details na afgerond.

Het wordt dus een papieren uitgave, geen digitale. Dit valt misschien te betreuren, maar ik kan dit enkel vaststellen.

Een belangrijk gegeven is ook dat de Vlaamse overheid geen akkoord heeft gesloten met Lannoo voor de verspreiding van de knipselkrant. Wel kopen we bij deze uitgeverij in het eerste verschijningsjaar een aantal abonnementen op met het oog op de distributie ervan bij onze prioritaire doelgroepen, bij wie we de doelstelling van ons buitenlands beleid willen ondersteunen. Een en ander moet bijdragen tot de bekendmaking van Vlaanderen in het buitenland via de intermediairen die van cruciaal belang zijn voor de beeldvorming van Vlaanderen in het buitenland. Men zou kunnen zeggen dat dit gelijkloopt met wat we doen met betrekking tot Ons Erfdeel en de publicaties in het kader daarvan, waarbij ik onder meer denk aan de Low Countries, die we aan alle bibliotheken ter wereld ter beschikking stellen. Ook de stichting Ons Erfdeel wordt door ons ondersteund in haar breedculturele opdracht, en diezelfde formule wenssen we op de knipselkrant toe te passen.

De heer Paul Van Grembergen : Betekent dit, uitgaande van een oplage van bijvoorbeeld 10.000 exemplaren, dat de Vlaamse regering er bijvoorbeeld 5.000 afneemt en dat de Vlaamse regering beslist wie die exemplaren ontvangt ? Worden de resterende 5.000 nummers dan door Lannoo zelf op de markt gebracht en los verkocht ?

Minister-president Luc Van den Brande : Inderdaad. Zij maken het product, zij zijn uitgever en zij bepalen de oplage. Op hoeveel exemplaren de publicatie zal worden gedrukt, interesseert mij bij wijze van spreken niet.

Wat mij vooral interesseert, is dat onze doelgroepen die knipselkrant in handen krijgen. Ik denk hierbij onder meer aan de in België geaccrediteerde buitenlandse journalisten, aan een selectie van buitenlandse diplomatieke vertegenwoordigers in België en Belgische diplomatieke posten in het buitenland, aan allen die in de adressenbestanden zitten van Export Vlaanderen, DIV en dergelijke, en aan een selectie van euroambtenaren en bibliotheken en instellingen in Wallonië en in het buitenland. De Vlaamse overheid koopt dus een aantal jaarabonnementen bij de uitgever aan de vaste abonnementsprijs, waarop uiteraard een volumekorting in mindering wordt gebracht.

In het adviescomité zal de Vlaamse overheid worden vertegenwoordigd door één ambtenaar, met name de informatieambtenaar, die hier naast mij zit. Dit betekent dus duidelijk dat er geen enkele koppeling is aan een minister of aan een ministerieel kabinet.

Ik wens het hier in dit verband ook te hebben over iets waaraan men zich in de pers- en uitgeverswereld zo vaak bezondigt, namelijk het mengen van informatie met duiding en opinievorming. Een krant of een weekblad mag de meest eigen opvattingen hebben, maar die mogen niet worden geïntroduceerd in de informatie. De pers zondigt daar wel eens tegen, en niet alleen de Franstalige. We stellen vast dat de informatie vaak ook wordt geselecteerd en gekleurd. Het is voor een dergelijk project dan ook essentieel dat niet alleen opinieartikelen, maar ook informatieve artikelen worden vertaald in drie talen.

Tot zover een korte voorstelling van het project. Ik wil nog opmerken dat de auteursrechten het grootste probleem vormden.

De voorzitter : De heer Van Grembergen heeft het woord.

De heer Paul Van Grembergen : Ik bedank de minister-president voor zijn duidelijke antwoorden. Ik wens toch enkele preciseringen. U sprak over de 'redactionele en commerciële lijn'. Ik begrijp zeer goed dat Lannoo commerciële afwegingen maakt, en wil dat de Vlaamse overheid een vast aantal nummers afneemt. Wat bedoelt u echter met 'redactionele lijn' ? Betekent dit dat er ook wekelijks een hoofdcolum zou verschijnen over de actualiteit in Vlaanderen ? Wat bedoelt u precies met 'een redacteur' ?

Minister-president Luc Van den Brande : De redacteur is geen redactiemedewerker. Het moet iemand zijn van enig niveau.

De heer Paul Van Grembergen : Zal hij dan ook actief zijn voor het brengen van het product ? Kan hij zelf een column schrijven over facetten van de actualiteit die volgens hem onvoldoende aan bod komen ?

Minister-president Luc Van den Brande : Dit behoort tot de uitgeversverantwoordelijkheid van Lannoo. De uitgever start dit project niet uit sympathie voor ons. Uit het marktonderzoek blijkt dat er weinig interesse is voor een redactioneel artikel. Lannoo acht dit niet uitgesloten, maar vindt de selectiecriteria veel belangrijker. Dit is de taak van de redacteur. Hij zorgt ook voor de koppeling met de uitgever. Indien Lannoo er een pamflet van zou maken – van welke strekking ook – dan zou geen mens meer geïnteresseerd zijn in het blad.

De heer Paul Van Grembergen : Hebt u een idee over het aantal exemplaren dat de Vlaamse overheid zou kopen ?

Minister-president Luc Van den Brande : Ik kan dit getal nog niet met zekerheid geven. Het zal rond de 1.500 schommelen. Dit komt overeen met de doelgroep.

De heer Paul Van Grembergen : Hebt u een idee over de volledige oplage ?

Minister-president Luc Van den Brande : Neen.

De heer Paul Van Grembergen : Men heeft toch onderzoek verricht naar de doelgroep die dit blad zou kunnen kopen ?

Minister-president Luc Van den Brande : De uitgeverij heeft een marktonderzoek gedaan, maar heeft ons geen inzage gegeven in haar gedetailleerd businessplan. We hebben dus geen zicht op het beoogde oplagecijfer, dat ook moeilijk te voorspellen is in deze fase van het project. Vanzelfsprekend zullen we met een vrij ruime startoplage beginnen. Het is onmogelijk om nu al te zeggen op welk niveau de vraag zich zal stabiliseren.

De heer Paul Van Grembergen : U begrijpt wel waarom ik dit vraag. Ik hoop dat Lannoo zijn onafhankelijk marktaanbod kan waarmaken, zodat ze loskomen van onze aankoop. Op die manier zouden ze echt onafhankelijk zijn.

Minister-president Luc Van den Brande : Men kan niet zomaar aan een uitgever zeggen : 'dit zou u moeten doen.' Dit zou nooit zijn gelukt. Ik beschouw dit project als een lanceerplatform, te vergelijken met Telenet Vlaanderen. We hebben 100 miljoen frank in Telenet Vlaanderen geïnvesteerd. Indien dat project was mislukt, hadden we 100 miljoen frank verloren. Het is wel geslaagd. In november 1997 hebben we het geïnvesteerde bedrag integraal teruggekregen. Een analoge redenering kan men op dit project toepassen.

De heer Paul Van Grembergen : U bestelt dus een aantal nummers, en de uitvoering van de rest van het project laat u aan de uitgever over. We zitten samen in de boot, maar de uitgever is de kapitein en stuurman.

Minister-president Luc Van den Brande : Dat klopt.

De heer Paul Van Grembergen : Het blad moet informatie geven. Eventueel kan men banken aan het woord laten over de economische situatie van Vlaanderen, de aantrekkingskracht van onze mensen als werknemers of werkgevers, enzovoort. Dit houdt toch ook een aantal columns in. Als een columnist in een Vlaamse krant een goed artikel schrijft, kan dat dan ook in dit blad verschijnen ?

Minister-president Luc Van den Brande : Voor zover die columns een informatieve waarde hebben – en dat is toch de hoofdbedoeling – is dit mogelijk. Het is de uitdrukkelijke bedoeling de artikels te selecteren in functie van de doelgroepen. De doelgroep wordt gevormd door mensen die door hun beroep of door hun aanwezigheid hier informatie nodig hebben over Vlaanderen, maar door de taaldrempel geen rechtstreekse toegang hebben tot de Vlaamse pers. Wat in dit stramien past, komt in aanmerking voor opname in de knipselkrant. Dit betekent dat ook columns of hoofdartikels in aanmerking komen, voorzover ze een toegevoegde informatieve waarde hebben. Columns en hoofdartikelen zijn soms in andere artikelen verwerkt, en worden dan via deze artikelen opgenomen in de knipselkrant.

De heer Paul Van Grembergen : Ik geef het voorbeeld van het stemrecht voor EU-burgers. Dat is een niet onbelangrijk onderwerp. Men zou cijfers kunnen verspreiden over het aantal Europeanen, Japanners en Afrikanen in Elsene. Men zou kunnen vermelden waar ze zijn tewerkgesteld, en waar ze precies wonen. Dat is informatie.

Van Grembergen

Men zou ook artikelen kunnen overnemen over het stemrecht voor EU-burgers, waarin wordt geschreven dat Vlaanderen onverdraagzaam is ten aanzien van Europeanen. Er zou daarnaast ook een column kunnen worden opgenomen over de ruimdenkendheid van Vlaanderen ten aanzien van Europeanen, als er aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan. Dergelijke artikelen kan men niet als zuiver informatief bestempelen, maar men mag mijns inziens niet selecteren volgens al te strikte criteria.

Het komt erop aan de buitenlandse pers gevoelig te maken voor wat we te zeggen hebben. We mogen daarbij niet hautain overkomen, alsof we willen zeggen dat wat er in het verleden over ons werd geschreven niet goed was. We willen niet suggereren dat we nu eens zullen verduidelijken wat men best over ons schrijft. Onze aanpak moet, wat de informatie betreft, objectief zijn. Verder moeten we een zekere fijngevoeligheid aan de dag leggen. We moeten breeddenkend zijn. We moeten onszelf kritisch durven evalueren. We moeten kritisch in de spiegel durven kijken, maar ervoor zorgen dat we niet voor aap worden gezet.

Minister-president Luc Van den Brande : De heer Decoster heeft hier gezegd dat er geen columns zullen verschijnen als niet vooraf of tegelijkertijd een informatief artikel over hetzelfde onderwerp is opgenomen. De opinie van hoofdredacteur X van krant Y over het stemrecht voor EU-burgers levert een toegevoegde waarde op als in datzelfde nummer, of in het nummer dat eraan voorafgaat, een artikel is verschenen met bijvoorbeeld cijfermateriaal over het aantal Zweden en Japanners dat in de faciliteitengemeenten woont. Als men het over de 20-percentdrempel heeft, dan moet men cijfermatig verduidelijken wat dit precies inhoudt. Als een column, waarin weliswaar een opinie wordt verwoord, iets toevoegt aan de informatie, dan kan die worden afgedrukt. Een op zichzelf staand artikel kan niet.

De heer Paul Van Grembergen : Godfried Bomans is weliswaar reeds lang overleden, maar zijn korte stukjes over Nederland en Vlaanderen waren belangrijk. Het ging om relativerende teksten, die met een knipog waren geschreven.

Minister-president Luc Van den Brande : Patricia Carson heeft twee of drie boeken over Vlaanderen geschreven. Ze is een Brits onderdaan, die al lang in Vlaanderen woont. Ik kan me natuurlijk niet in

de plaats stellen van de samensteller van de publicatie, maar ik kan me niet voorstellen dat een artikel met haar opvattingen over Vlaanderen niet interessant zou zijn voor buitenlandse journalisten, diplomaten en ambtenaren. Haar bespiegelingen over de plus- en minpunten van Vlaanderen zullen een idee geven over wie en wat we misschien zijn. De redactie moet volgens de wetmatigheden van het metier zijn gang kunnen gaan, en daarmee ervaring opdoen. Daarom is onze beslissing om dat niet zelf te doen, zo belangrijk.

De heer Paul Van Grembergen : Ik dank de minister-president voor dit antwoord.

De voorzitter : Mevrouw Verwimp heeft het woord.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Wat is de omvang van het budget dat hiervoor wordt vrijgemaakt ? U had het over ongeveer 1.500 abonnementen.

Minister-president Luc Van den Brande : We denken aan een budget van 13,9 miljoen frank. Dat is geen definitief cijfer. Ik hoop dat het niet meer zal worden, en als dat cijfer uiteindelijk lager uitvalt, zal ik erg gelukkig zijn. Ik heb daarnet vier doelgroepen vermeld. Het is de bedoeling dat deze publicatie ook aan een selectie van internationale bedrijfsleiders wordt bezorgd. Het lijkt me belangrijk dat ook de bazen van grote Amerikaanse en Japanse bedrijven deze publicatie ontvangen.

Mevrouw Cecile Verwimp-Sillis : Zal deze publicatie worden toegevoegd aan de documenten in vreemde talen die reeds in het buitenland worden verspreid ?

Minister-president Luc Van den Brande : Ik heb reeds gezegd dat het om een nieuw, bijkomend initiatief gaat. Het objectief van dit initiatief verschilt bijvoorbeeld van het objectief dat we beogen met de brochure die binnenkort zal worden voorgesteld. In die brochure zullen buitenlanders worden voorgesteld die in Vlaanderen leven en werken.

Ik heb aan ambassadeurs wel eens gevraagd welke Belgische kranten op de ambassade toekomen. Vaak luidde het antwoord dat men enkel abonnementen op Franstalige kranten nam. Nochtans gaat het om ambassades van een gefederaliseerd land, waar men er zorg voor draagt om met verschillende gemeenschappen samen te leven ! Men zou toch mogen veronderstellen dat onze ambassades de plaatsen bij uitstek zijn om artikelen uit Vlaamse kranten te vertalen, maar dat gebeurt niet.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– *De vergadering wordt gesloten om 17.30 uur.*
